ARTUŠ

časopis PF PU
v Prešove
číslo **2**
november 2006

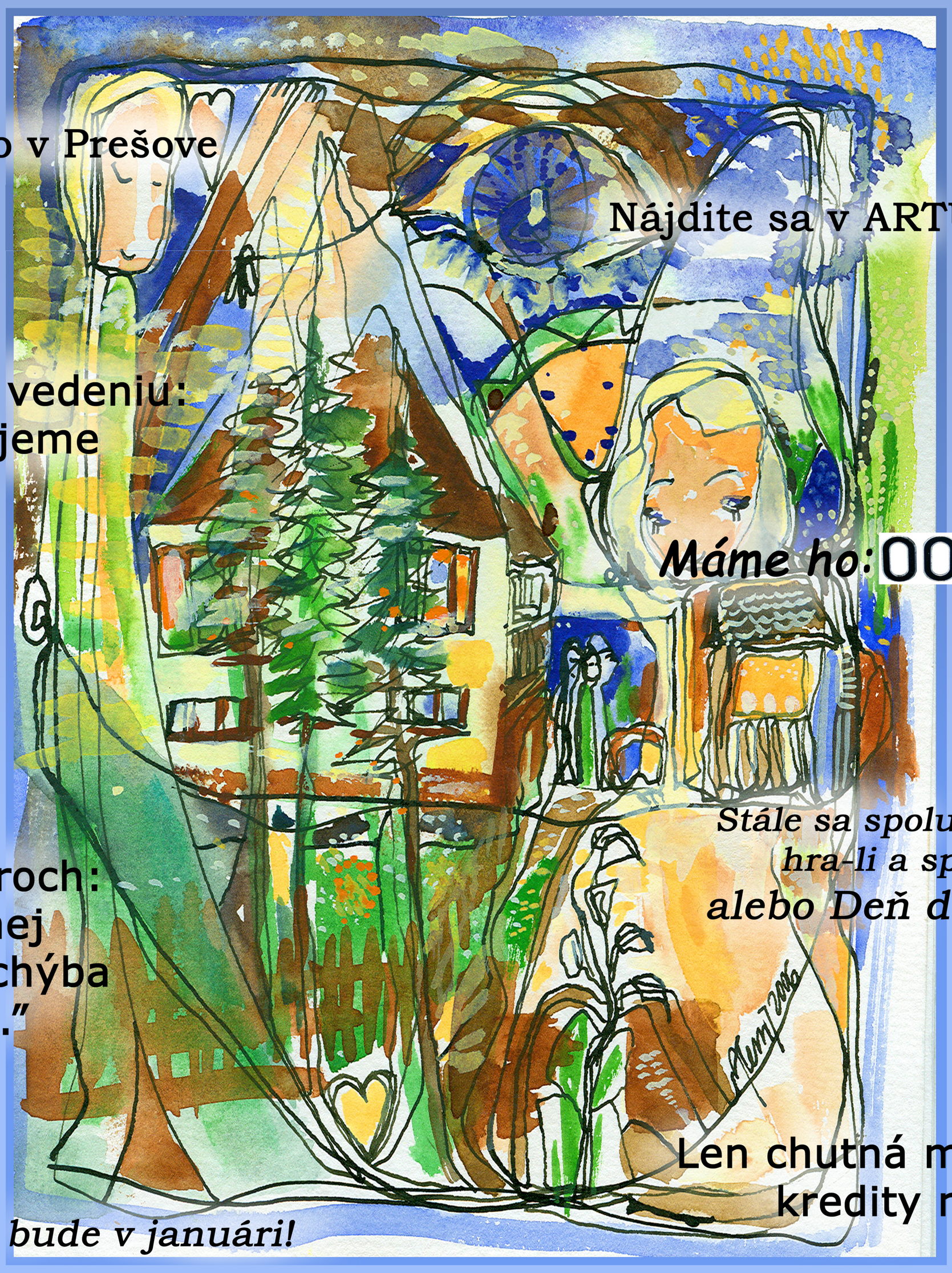

Japonsko v Prešove

Nájdite sa v ARTUŠUMENÍ

Študenti vedeniu:
"Potrebujeme
šatňu!"

Máme ho: 007 *!*

Stále sa spolu smia-li,
hra-li a spieva-li...
alebo Deň dekana?

E. J. Groch:
"Dnešnej
dobe chýba
pokora."

Len chutná maškrta
kredity neškrtá

Plesať sa bude v januári!

Katedra matematickej edukácie

Mgr. Blanka Tomková

RNDr. Alena Prídavková, PhD.

Mgr. Veronika Zeľová

PaedDr. Edita Šimčíková

Mgr. Marek Mokriš

RNDr. Iveta Scholtzová, PhD.,
vedúca katedry

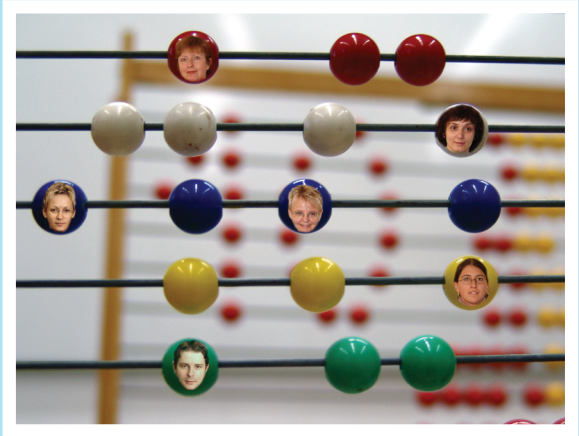

OBSAH

INFOÁR – Informácie a udalosti, ktoré sa udiali a udejú 4 - 8

RECEPTOÁR – Skúškové maškrty 9

BEZ BRNENIA – Dnes doc. PaedDr. Ján Kancír, PhD., prodekan PF PU v Prešove 10 - 12

TRINÁSTARUBRIKANATRINÁSTEJ STRANE

ANKETIE – Vaše odpovede na naše otázky 14 - 15

HRACIA SKRINKA – Hymnus na hymny 15

KATAPULT do sveta umeleckej literárnej tvorby 16 - 17

EXTRAKALIBER – E. J. Groch, A. Ishikawa, Zašo 18 - 20

ARTUŠUMENIE – Trubadúrske hody 21

JARMOK – Študentstké servisné centrum + inzercia 22

GALLERY ART – Súťažné výtvarné práce detí – Písmenkový Prešov 23

ARTUŠ – časopis Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, Ul. 17. novembra 15, 081 16 Prešov.
Email: artus@unipo.sk. Číslo 2, november 2006.
Redakčná rada: *Markéta Andričíková, Martin Dzurilla, Vladimír Fedorko, Antónia Miženková, Ján Pochanič, Peter Sabol.*
Výtvarná spolupráca*: Tatiana Bilančíková, Klaudia Rábiková.*
Šéfredaktori: *Martin Klimovič, Radoslav Rusňák.*
Sadzba: *Hedviga Kochová.*
Tlač: Grafotlač, Prešov. Formát A4. Náklad 500 ks.
Výtvarná práca na titulnej strane: *Mgr. Alena Sedláková.*
Vytvarný návrh názvu ARTUŠ: *Lucia Gliganičová.*

HLÁSNIK

V novembri sme sa s kolegyňami po prvýkrát zúčastnili akcie pod tajomným názvom CVVZ. Čo skrývajú štyri písmená v názve? CVVZ (Celostátní vzájemná výmena zkušeností) je najväčšie české stretnutie vedúcich, vychovávateľov, učiteľov a ďalších pracovníkov, ktorí sa venujú deťom v rôznych organizáciách, hnutiach a oddieloch. CVVZ sa koná každoročne v polovici novembra v niektorom z českých miest. Je to miesto, kde mladí ľudia nachádzajú nové inšpirácie, konfrontujú svoje názory a skúsenosti z práce s deťmi.

Tohtoročného stretnutia sa zúčastnilo viac ako 1 200 prevažne mladých ľudí (85 % účastníkov malo do 30. rokov) z rôznych miest Čiech, Moravy i Slovenska. Miestom stretnutia bola Ostrava a štvordňovým domovom pre účastníkov sa stala Stredná škola technická. V škole sa spalo (karimatka a spací vak), jedlo (trikrát denne v školskej jedálni), počúvalo, písalo, kreslilo, maľovalo, vyrábalo, tancovalo, tvorilo, hralo, športovalo. Aktívne sme sa zúčastňovali seminárov, diskusných fór, tvorivých dielní, športových akcií (organizátori ponúkli viac ako 270 programov), odrážajúcich najnovšie trendy v oblasti voľného času detí a mládeže. Mali sme možnosť predstaviť svoju činnosť na nástenkách, hrať spoločenské hry, relaxovať pri hudbe v čajovni či v plaveckom bazéne do neskorých nočných hodín.

Spoločným menovateľom celej akcie bola vzájomná tolerancia, slušnosť správania, ochota pomáhať, obrovská túžba po nových poznatkoch. Prečo spomínam práve túto akciu? Myslím si, že by bola inšpiratívnym obohatením aj pre Vás, ktorí študujete na našej fakulte. Ďalšie CVVZ je opäť o rok, a tentokrát v Trešti pri Jihlave.

Budeme prezentovať našu fakultu viacerí?

Doc. RNDr. Renáta Bernátová, PhD.,
prodekanka pre vzdelávanie PF PU v Prešove

Čo bolo...

September 2006

♦ vyhodnotenie 1. časti súťaže detských prác Písmenkový Prešov;

♦ vydanie 12. ročníka zborníka Slovo o slove (KKLV);

♦ prednáška Splývavé čítanie (alebo čítanie pre všetky deti);

Október 2006

♦ celoslovenská odborná konferencia Kvalita materskej školy v teórii a praxi;

♦ prednášky učiteľov Katedry českého jazyka a literatúry s didaktikou Pedagogickej fakulty Ostravskej univerzity v rámci mobilitného programu Socrates/Erasmus (KKLV) – Eva Hőfflerová, Kamila Sekerová, Radomil Novák;

♦ vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou *Zlo v kontexte súčasných socio-kultúrnych premien* (KVDRK, KKLV) – 19. – 20. 10;

♦ Deň dekana – 25. 10. 2006;

♦ medzinárodná študentská vedecká konferencia – 23.-25. 10. 2006, účastníci: pedagógovia a študenti z Olomouca, Opole a Racibórze;

♦ prednáška na tému Budúcnosť, rozširovanie a hranice EÚ – 18. 10. 2006 o 9,00 hod. pre študentov PF, miestnosť: b204, organizátor: Centrum pre európsku politiku;

♦ prednášky kolegyne z Katedry technickej výchovy Pedagogickej fakulty Západočeskej univerzity v Plzni v rámci mobilitného programu Socrates/Erasmus (KPTD)

November 2006

♦ metodický seminár s autormi nových učebníc pre 1. stupeň ZŠ (matematika, slovenský jazyk, prvouka) v spolupráci s vydavateľstvom Orbis Pictus Istropolitana;

♦ kolokvium doktorandov Pedagogickej fakulty „Pedagogické obzory" - 22. 11.;

♦ prednášky kolegov z Pedagogickej fakulty Juhočeskej univerzity v Českých Budějoviciach v rámci mobilitného programu Socrates/Erasmus (KPTD a KUEPV)

Foto *mad*

VEDECKÁ KONFERENCIA V PREŠOVE 23.10 – 25.10. 2006 VYUŽITIE TRADÍCIÍ A ZVYKOV REGIÓNOV VO VÝUČBE NA 1.STUPNI ZŠ

Píše sa deň 23. október 2006, von začína mrznúť, no na prvom poschodí vyhriatej malej fakulty sa rodia plány príprav na vedeckú konferenciu vedenú Pedagogickou fakultou Prešovskej univerzity. Čo čakalo hostí z Čiech a Poľska? Čo si na nich prichystali študentky štvrtého ročníka v spolupráci s jednou tretiačkou a novou členkou prvého ročníka Simonou Kleinovou?

Konferenciu otvoril pán dekan M. Portik a pani prodekanka R. Bernátová privítala hostí. Nato Mgr. Kochová oboznámila účastníkov s programom trojdňovej konferencie.

Potom sme vhupli do spoločného rokovania na tému: Využitie tradícií a zvykov regiónov vo výučbe na 1. stupni ZŠ. Každý mal spracovanú svoju tému za svoj príslušný štát a región. Nechýbal ani kultúrny program, ktorý začali študentky z Olomouckej pegagogickej fakulty na tému Vianoce. Pokračovali naše študentky scénkou na tému: sviatok Lucie. Následne sa podávala večera s tradičnými vianočnými jedlami

Dňa 24. októbra 2006 sa pokračovalo. Navštívili sme ZŠ Sibírsku, kde nás pán zástupca oboznámil s históriou a fungovaním školy. Prezreli sme si mesto Prešov a nenechali sme si ujsť výstup na kostolnú vežu, odkiaľ bol nádherný výhľad. Obohatení zaujímavými informáciami sme sa pobrali do Slovenskej reštaurácie na pravé slovenské halušky a pirohy. Po obede sa časť účastníkov vybrala na Kalváriu.

Dostatočne oddýchnutí sme sa po poobedňajšej pauze opäť stretli v zasadačke, aby sme mohli spoločne pracovať na výskume. Po vskutku zmysluplnej dišpute sme došli k očakávanému cieľu, ktorý sme zajedli prichystanými veľkonočnými dobrotami.

Streda, 25. október 2006 – Deň dekana! Dopoludňajšie prevažne športové aktivity pokračovali popoludní už na pôde fakulty a my spolu s kolegyňami z Čiech sme sa nechali strhnúť pozitívnou energiou tohto dňa. Po odbití šestnástej hodiny sme sa rozlúčili so všetkými členmi z Olomouca, Opole a Racibórze a popriali im šťasný návrat domov. Najbližšie sa stretneme v Opole. Dovtedy dovidenia...

Alexandra Martinková

DEŇ D

Aj takto sa zapísal 25. október 2006 v kalendári PF. Pre niektorých sa stal víziou voľna – oslobodenia od výučby, no pre nás, ktorí sme sa stali jeho súčasťou, zažiaril tajomstvom.

Ako prvá sa nám otvorila brána športového dopoludnia, ktorá sa niesla v duchu kolektivizmu, priateľstva, súperenia a odhaľovania svojich zručností vo volejbale či futbale. Halou sa niesla tá správna dávka napätia, ktorá nenechala chladných ani nás – pasívnych športovcov. Vytrvalo a tajne sme každý fandili svojmu tímu s vierou, že prvenstvo získajú práve tí naši. Nič sa nedá robiť – vyhrať nemôžu všetci, ale zabaviť sa – áno. Zabavil i pobavil sa každý, kto mal chuť i záujem zapojiť sa do budovania a formovania dňa D, a tým určiť jeho priebeh – ďalšie pokračovanie.

Výnimkou nebol ani samotný dekan, z ktorého iniciatívy sa tento deň usporadúva. Spolu

s pedagógmi vytvoril jeden tím v reprezentatívnych tričkách PF a priviedol ho k víťazstvu vo volejbale. Druhí boli štvrtáci... Žeby platilo pravidlo „starší vyhráva“? Ktovie!

Po namáhavom volejbale, kde sa zapotili nielen hráči, ale aj fanúšikovia, sa o slovo prihlásil futbal. Žezlo prevzala silnejšia časť populácie – muži, no nechýbala ani nežnejšia časť tvorená rozhodkyňou Mirkou. Na počudovanie si hráči zachovali profesionálny prístup a nezhodili loptou myšlienku, že hra je kolektívny šport. Toto športové dopoludnie pretkávali esteticko-kultúrne vystúpenia mažoretiek, roztlieskavačiek a prívrženkyne orientálnych tancov – brušnej tanečnice.

Energické dopoludnie vyvážili kvázi intelektuálno-tvorivé činnosti uskutočňujúce sa „pre istotu“ v priestoroch PF. Rozmanité stanovištia, kde sme mali možnosť ukázať svoju pedagogickú spôsobilosť v oblasti slovenského jazyka, matematiky, výtvarnej, telesnej, hudobnej výchovy, prírodovedy, sa pre nás stali veľmi inšpiratívne. Zlatým klincom programu bola jazda na kancelárskej stoličke pána dekana, ktorá bola „vrcholom“ aj pre upratovačky pri čistení. Celú atmosféru Dňa D zavŕšilo spoločné stretnutie v aule, kde boli najlepšie tímy ocenené nielen potleskom, vnútornou radosťou, ale i vecnými cenami.

Myslím, že naše zážitky sú nielen emóciami a pocitmi. Niektoré z nich nám prezradia, čím sme, iné, čím sme sa mohli stať. Áno, a tu sme sa naozaj mohli stať tímom túžiacim po dobrodružstve, zábave, nečakaných aktivitách... živým tímom – dôkazom, že máme skutočný záujem o školu nielen pri výučbe, ale i vo všetkom, čo sa na fakulte deje – i to sa nás týka. I to bolo o nás, pre nás.

Dovidenia... Stretneme sa opäť o rok. Nezabudnite teda heslo! „DD“.

(mlek)

PRIEBEŽNÁ SKÚSENOSŤ ŠTUDENTOV NA PRIEBEŽNEJ PEDAGOGICKEJ PRAXI

Študenti našej fakulty navštevujú edukačné zariadenia podľa zamerania svojho štúdia. Priebežná prax je vykonávaná v čase vyučovania a študenti majú počas praxe zadané svoje úlohy, ktoré majú plniť a odovzdávať priebežne alebo až na konci celej pedagogickej praxe. My sme sa zaujímali o prax študentiek špeciálnej pedagogiky a študentiek predškolskej a elementárnej pedagogiky.

Študenti špeciálnej pedagogiky vykonávali priebežnú prax v minulom akademickom roku a študentky predškolskej a elementárnej pedagogiky minulého roka navštevovali školský klub v mieste svojho bydliska. V tomto roku navštevujú predškolské zariadenie v Prešove. Na otázky, aké sú ich dojmy, odpovedali len pozitívne. Študenti si hlbšie uvedomujú celú podstatu edukačného procesu a vážnosť svojho budúceho postavenia učiteľa. Hlbšie vnímajú jadro detskej duše, snažia sa ju otvárať a deťom tak ukázať a priblížiť svet, v ktorom žijú. Z vlastnej skúsenosti viem, že deťom sme niekedy veľmi vďační, lebo nám už známu skutočnosť vedia podať a vysvetliť pomocou svojho pohľadu, ktorý

zaskočí aj ostatných DOSPELÝCH

okolo nás. Kandidátky, ako nazývajú deti nás – študentky, sú pre nich oživením celého dňa. Obľúbili si ich, a to nie pre ich príchuť novoty, ale pre prístup a využívanie doteraz nadobudnutých poznatkov na Pedagogickej fakulte PU. Citlivo sa snažia využívať každý nový nápad a metódu a pozorujú, čo sa stane s davom detí a ako by sa postupy či metódy dali obmieňať, aby priniesli ešte ▶

Čo bude...

December 2006
♦ vyhodnotenie súťaže Písmenkový Prešov, ocenenie víťazných prác na Vianočnom koncerte PF PU;
♦ Vianočný koncert 12. 12. 2006;

Január 2007

♦ príprava katedrového kola študentských vedeckých prác;
♦ 26. 1. 2007 II. reprezentačný ples PF PU;

Február 2007
♦ Hudobné odpoludnie na Katedre umeleckej, estetickej a pohybovej výchovy PF PU;
♦ Deň otvorených dverí: 8. 2. 2007 od 9:00 hod. – 14:00 hod. a 10. 2. 2007 od 9:00 hod. do 12:00 hod.;

Marec 2007
♦ kolokvium Súčasné trendy v didaktike predškolskej edukácie (v spolupráci s cvičnými MŠ);
♦ beseda s osobnosťou slovenského literárneho života (KKLV, KVDRK);
♦ metodologický seminár pre učiteľov PF PU (ak sú v programe PF);
♦ Medzinárodná spevácka súťaž Moyzesiana 2007 – 29. 03. 2007;

Apríl 2007
♦ stretnutie so študentmi končiacich ročníkov k štátnym skúškam z pedagogiky, psychológie a predškolskej pedagogiky;
♦ medzinárodná konferencia Detská identita a občianstvo vo vyšehradskom priestore;
♦ Študentská vedecko-odborná a umelecká činnosť na KUEPV;
♦ Študentská vedecko-umelecká konferencia na KKLV;

Máj 2007
♦ príprava prijímacích pohovorov;
♦ realizácia predzápisov – 14. 5. – 25. 5. 2007;
♦ štátne skúšky – 21. 5. 2007 – 8. 6. 2007
♦ vydanie 3. čísla fakultného časopisu ARTUŠ;

Jún 2007
♦ prezentácia študentmi vytvorených učebných pomôcok a prác, ktoré sú využiteľné v edukácii primárneho stupňa vzdelávania;
♦ exkurzie z prvouky, prírodovedy a vlastivedy pre študentov PF.

väčší efekt.

Na praxi sú študenti a študentky zaradení do skupín všetkých vekových kategórií.

Spolupracujú s cvičnou učiteľkou,

ktorá už pozná deti a vie, ako k nim pristupovať. V prípade výskytu nejakého problému vie podať patričné informácie, vďaka ktorým je možné potom danú situáciu riešiť. Samozrejme, týka sa to len problémov, ktoré sa vyskytli napríklad z neobyčajne citlivého prežívania daného dieťaťa a podobne. Problémové situácie si študenti riešia sami, ak sa vyskytnú počas ich vedenia edukačnej reality. Zadeľujú si už aj mikrovýstupy a po ich realizácii všetko konzultujú s cvičnou učiteľkou, ktorá tiež dozerá na celý priebeh aktivít. Potom spolu riešia a preberajú nedostatky, ktoré si všimla a všetci sa môžu vyjadriť.

Študenti špeciálnej pedagogiky vykonávali priebežnú prax v minulom školskom roku. Rozdelená bola na prax vo výchove a v škole. Na otázku, čo im prinieslo viac skúseností, jednoznačne odpovedali, že prax vo výchove. Bolo to menej stereotypné a viac príťažlivé pre deti.

„Mali sme možnosť využiť viac činností a pracovať s deťmi,"

odpovedá teraz už študentka tretieho ročníka. Práca s týmito deťmi bola veľmi náročná. Niektoré deti mali aj kombinované postihy, no stretli sa aj s deťmi len mentálne postihnutými. Ich úloha počas tejto praxe bola podobná ako úloha všetkých študentov vykonávajúcich priebežnú prax. Ohlasy na ich prax boli tiež pozitívne s vyjadrením, že nebolo možné využiť všetky poznatky. Snažili sa využiť najmä praktické zručnosti, čo bolo veľmi príťažlivé pre deti, s ktorými pracovali, aj keď práca s nimi bola veľmi ťažká. Pedagogická fakulta podľa nich nepripravuje študentov v dostatočnej miere na praktické činnosti s týmito deťmi. Prax realizovali v skupinkách po tri alebo štyri študentky a taktiež sa stretli s mikrovýstupmi. Ak realizovala mikrovýstup kolegyňa, spoločne sa podieľali na výchovno-vzdelávacom procese aj ostatné kolegyne, a to tak, že sa individuálne venovali deťom. Na koniec praxe si študentky

pripravili divadlo s deťmi,

s ktorými pracovali počas celej praxe. Pre deti to bol veľmi príťažlivý projekt, čo naznačovalo aj ich nadšenie z práce a neskôr prejavená detská radosť. Študentky nám poskytli aj fotografie z divadelného predstavenia Tri prasiatka.

V čase písania tohto príspevku beží opäť prax študentov druhého, tretieho a štvrtého ročníka, a preto veríme, že ich pôsobenie v edukačných zariadeniach podľa zamerania študijného odboru im prinesie len pozitívne skúsenosti a plne využijú doteraz získané poznatky na našej fakulte. Všetkým prajeme veľa šťastia a úspechov, aby mohli plnohodnotne prejaviť svoje pedagogické kompetencie. Držíme vám všetkým naše pedagogické palce a dúfame, že sa podelíte s nadobudnutými skúsenosťami.

Veronika Jozefíková

AKADEMICKÝ PREŠOV 2006

November sa prehupol do druhej polovice a mohli sme si všimnúť chabé plagáty, ktoré nám oznamovali program Akademického Prešova (AP) 2006, ktorý sa v druhej sérii začal už 11. novembra a pokračoval do stredy 15. novembra.

Mnohí ste asi ani nezaregistrovali, kedy boli predstavené divadelné skupiny v nesúťažnej forme, ale mne to akosi neuniklo. Čudujem sa tomu, lebo toto podujatie som predošlé roky nestihla odsledovať, ale teraz som si ho vychutnala na plné dúšky. Prečo? Možno preto, že som v poslednom ročníku na VŠ. K vysokoškolskému životu predsa nepatria len semináre, prednášky či diskotéky. Čo takto trošku prepnúť a stretnúť sa s kultúrou, alebo lepšie povedané nenútenou „voľnou" kultúrou, za ktorú sa neplatí? Stačí len prísť a vyhľadať si voľnú stoličku.

Na niektorých predstaveniach sa vám možno nepodarí sadnúť si, možno budete stáť, ale o to bude ten zážitok lepší. Okrem toho, určite tam stretnete skvelých ľudí, o ktorých ste možno ani nevedeli, že na takéto podujatia chodia.

Zúčastnila som sa na vystúpeniach, ktoré sa konali v prvej polovici AP 2006. Bola to divadelná hra *Bratia Karamazovovci* od F. M. Dostojevského, ktorá sa uskutočnila v malej sále DJZ, a tiež som si pozrela Beckettovo *Čakanie na Godota*. Predstavovalo to možno také čakanie, ktoré v dnešnej dobe asi každého ubíja, lebo nemáme chuť a ani náladu čakať na nič. V tejto divadelnej hre sa však oplatilo počkať aspoň na to, aby sa herci predstavili v tých najšialenejších výstupoch, aké som videla. Jednoducho, dalo sa fakt inteligentne zasmiať. Viem, že humor každý človek pochopí ináč, ale čo takto skúsiť zasmiať sa na tom, ako si krátili chvíle čakania na pána Godota dvaja kamaráti? Pán Godot, ktorý každý večer posielal svojho sluhu s odkazom, že príde na druhý deň, kamarátov poriadne skúšal, ale oni poctivo čakali a pri tom čakaní si krátili chvíle „zbytočným", vari aj „duchaplným" filozofovaním, s otázkou: „Čo ak.....? Čo ak pán Godot príde a my tu nebudeme na neho čakať?"

Každé čakanie má svoj význam a delí náš život na maličké elementy času, ktoré sú bezvýsledné a súčasne dôležité. Možno práve táto hra má zmysel v tom, že som sa zamyslela nad tým, prečo a na čo vlastne čakám.

Divadelná hra *Bratia Karamazovovci* bola trochu „psychologickejšia" a rozoberala všetky vzťahy a okolnosti vraždy v rodine Karamazovovcov, kde sa pri tomto celom vyšetrovaní niektorí ľudia zbláznili, niektorí odpustili aj neodpustiteľné hriechy a niektorí popierali svoje činy, ale aj tak sa napokon priznali k vražde. Tí, čo majú radi pikantnejšie scénky s nádychom erotiky či zamotanejšie ľudské príbehy, si prišli na svoje. Lepšie vidieť naživo ako v televízii či na PC.

Určite sa pobavíme aj na budúci rok na AP 2007. Teším sa na vás! A nehovorte, že nemáte čas...

Martina Kohútová

VÝLET? EXKURZIA? (SPOMIENKY BÝVALÝCH TRETIAKOV AKO POSOLSTVO SÚČASNÝM)

Je to jedno – zážitok.

Dni všedného študentského života ubiehali ako voda. Do školy... späť... a opäť to isté! Bežný laik ani nezbadá, že každý jeden deň so sebou prináša jedinečnosť – ojedinelosť. Ani my – bývalí tretiaci – sa nijako nevynímame z kruhu nevšímavcov. Pre nás musí prísť niečo „extra“, aby sme postrehli zmenu – výnimočnosť dňa. A tá si nás omotala okolo prsta v čase 3-dňového výletu. Pardon! „Exkurzie!“ upozornil prodekan. „Výlet je voľnejší. Toto je exkurzia spojená s poznávaním toho, čo sme sa naučili.“ Držte sa! Tá serióznosť a vážnosť exkurzie. Formalita! Už vtedy som tušila, že pre nás to bude mať charakter výletu, ale oficiálnosť musela byť dodržaná. Tak teda, poďte so mnou na dobrodružnú cestu so zaujímavými ľuďmi, ktorým postavenie v práci berie prejav spontaneity, ba až hravú infantilnosť.

Naša cesta za poznaním sa začala v teplom júni v Prešove pred budovou PF, kde mal každý možnosť prejaviť sa – výsada kráľov – presnosťou. No myslím, že niektorým je táto vlastnosť veľmi cudzia, preto oficiálny začiatok trval dlhšie, ako sa plánovalo. Naše čakanie spestrovali učitelia – presnejšie ich nálada a vzduchovo ľahké, presne terčovité slová, ktoré vyvolali úsmevy na perách, občas i slzy v očiach. Autobus sa konečne pohol a od tejto chvíle sme sa stali štartovným tímom s cieľom relaxovať zážitkovo.

Učenie? To sme hodili za hlavu,

no nie úplne, len naoko. Ono však prichádzalo spontánne, a tým sa aj zefektívnilo. Našou prvou zastávkou boli Pieniny, ak nepočítam ľudí, ktorých sme zbierali po ceste, aby sme boli kompletní. „Kameňom úrazu“ bolo, keď majiteľ jednej nemenovanej reštaurácie zahlásil: „Nepôjdete na plte, kým si nekúpite zmrzlinu!“ Ach, ten biznis... A keď k tomu vysypal do éteru slová, že to s tou zmrzlinou myslí ako srandu a pri tom mal v očiach ťažkú vážnosť – už sme ani nevedeli, či je to sen, či realita, alebo sa nakrúca film a akurát my o tom nevieme.

Naše zážitky sa ďalej plavili v znamení prírodných krás a vtipného výkladu pltníka Vilka. I to meno mu sedelo, len chýbala včielka Maja. S plynutím rieky ubiehal i čas a naša plavba po hraničnej rieke medzi Poľskom a Slovenskom bola na konci. Tá scenéria, to čaro krás, vpíjanie atmosféry... na to slová nestačia, pretože tie dokážu vyjadriť sotva polovicu toho, čo človek zlúčením zraku, sluchu a iných zmyslov dosiahne, prežije, precíti. Pozorovanie skál, ktoré príroda dotvorila, plavba kačíc unášaných prúdom rieky, šum v tichej priezračnosti dňa obalený dávnymi legendami, občas i pravdivými faktami... No nič sa nedá robiť, čas pokročil. Držte sa! Nastupujeme a pokračujeme ďalej – smer Nová Lesná a náš penzión.

Chaos s ubytovaním,

kto s kým, kde a tak...

prehlušil všetko, i pohľad na dom, ktorý sa stal na chvíľu naším príbytkom. Stačilo! Izby boli zadelené. Každá vlastnila asi štyroch ľudí, WC a kúpeľňu. To, čo nás spájalo, bola kuchyňa. Nie nadarmo sa hovorí: „Láska ide cez žalúdok.“ Prvý večer sme trávili podľa chuti. Jední prehliadkou dediny (pre zvedavcov – je to samý privát), iní poctili svojou návštevou puby – vraj sa im zachcelo kávy. Noc bola dlhá i krátka, podľa toho, čo si kto sám predurčil. No ráno nenechalo na seba čakať. Privítali nás slnečné lúče, ktoré zahladili všetky nedostatky mrzutosti z krátkeho spánku. Čakal nás dlhý deň.

Svoje putovanie sme začali v múzeu prehliadkou nádherného prírodopisného filmu. Všetko sa to na okamih stalo také pravdivé, akoby sme v tom filme priamo boli. Škoda, že ste ho nemohli vidieť s nami. Pokračovali sme turistickým chodníkom na Zelené pleso. Viem, tie názvy nikdy nemajú v sebe hĺbku, ktorú ukrýva ich skutočný pohľad. Dlhá cesta lesom obohatená vodopádmi sa stala zážitkom i smerovaním k predurčenému cieľu „kopnúť pleso“. Aktivita s tým spojená v nás prebudila produkciu serotonínu – hormónu šťastia. A opäť dobrá nálada. Čiastkový cieľ sme dosiahli tesne pred búrkou. Šťastie? Asi áno. Pozorovať búrku v horách s fascinujúcim obzorom, ktorý nás obklopoval, pleso, na ktoré sme nazerali a miestami i ono nazeralo do nás... sa len tak často nevidí. „Domov“ sme uvítali ako vyšťavení, unavení a ošľahaní počasím a zamierili sme rovno do sprchy –

balzam na telo.

Večer bol grandiózny, len čo si na to spomeniem, musím sa smiať. Hádam mi to prepáčite, veď smiech nie je predsa hriech. Spoločná opekačka bola sprevádzaná nielen zvukom gitár, ale aj spleťou našich tónov, ktoré by nezladil ani najlepší ladič. Celkovú atmosféru dotváralo počasie, ktoré dávalo o sebe patrične vedieť búrkou, dažďom, hrmením i bleskami, no naše pseudotanečné kreácie to neodradilo. Neveríte? Tak sa vráťte do minulosti a prezrite si nás. Síce my už tam nie sme, len naše zážitky. My kráčame ďalej a žijeme už tu – v prítomnosti.

Aj ja som už na konci svojho rozprávania, teda i na konci exkurzie, pri treťom dni, ktorý sme si obohatili obhliadkou najrozšírenejšieho stredovekého hradného komplexu – SPIŠSKÉHO HRADU. Pričuchnutí k jeho minulosti a fascinovaní jeho terajšími obyvateľmi – sysľami, sme sa vydali na cestu do Prešova, odkiaľ sme aj štartovali. Len miesto a čas v priestore života boli iné a iný bol aj náš pohľad na.... a iné boli i naše vnútra.

So – so... so – la – ti – do? Nie! So-so-solivar – posledná zastávka našej exkurzie. Bolo krásne, unavene i zvláštne. Končili sa naše spoločné dni. Ďakujem... Tešilo ma... Možno niekedy nabudúce opäť... V jednote je skutočne sila. No nie v tej, ktorú práve (u nás) zatvorili..., ale veď si rozumieme, nie?

(*mlek*)

PÍSMENKOVÝ PREŠOV(SKÝ) KRAJ

Dňa 10. 5. 2006 začala písať svoju (dúfame, že dlhú) históriu, detská literárna súťaž Písmenkový Prešov(ský) kraj. Zúčastniť sa jej mohli žiačky, žiaci a triedne kolektívy prvého stupňa základných škôl z celého Prešovského kráľovstva, ktorých sám pán kráľ, známy pod menom dekan Pedagogickej fakulty, zoradil do týchto troch kategórií:

1. kategória: žiaci 1. - 2. ročníka ZŠ,
2. kategória: žiaci 3. - 4. ročníka ZŠ,
3. kategória: celá trieda na 1. stupni ZŠ (spoločná práca).

Všetci žiaci za pomoci šťastia, šikovnosti (samozrejme svojej), múdrosti, ako i chytrosti písali rozprávky, ktoré už pre zmenu kráľovskí radcovia rozdelili do 2 skupín: 1. rozprávky o písmenku, 2. rozprávky s čo najvyšším počtom ľubovoľného písmenka (v Katapulte si môžete prečítať 2 z ocenených rozprávok v oboch kategóriách, pozn. red.).

Celkovo na adresu kráľa prišlo 161 rozprávok a básní zo 68 základných škôl Prešovského kraja. Najpočetnejšie zásielky prichádzali zo ZŠ Nižná brána, Kežmarok, ZŠ Kolačkov v Staroľubovnianskom okrese, ako i zo Sniny či Vranova nad Topľou.

Po ukončení prvého kola súťaže si za okrúhly stôl posadali radcovia s kráľom, aby všetky rozprávky spravodlivo vyhodnotili. Najlepšie z najlepších, presne 43 prác (9 chlapčenských, 27 dievčenských a 7 spoločných triednych prác), sa spätne rozposlalo za pomoci poslov Slovenskej pošty po všetkých školách Prešovského kraja.

Druhou, v poradí poslednou úlohou žiakov bolo (a ešte i je) ilustrovať ľubovoľnú rozprávku z vybranej ponuky 43 prác. Času na to mali tak akurát, presne do 10. 11. 2006. Následne zasadne kráľ so svojimi radcami, tentokrát už za väčší stôl, aby mohli spravodlivo vybrať i najlepšie ilustrácie. Tie sa spolu s najkrajšími rozprávkami ocitnú v kráľovskom časopise (v Gallery Art nájdete detské ilustrácie, pozn. red.), ba neskôr i v malej knižôčke.

V polovici decembra odovzdá sám pán kráľ ceny najlepším žiakom a triednym kolektívom. Už teraz sa šepká, že na budúci rok sa na súťaž chystajú rozprávky i z iných kráľovstiev. Nuž, uvidíme...

Ján Pochanič

ZLO V KONTEXTE SÚČASNÝCH SOCIO-KULTÚRNYCH PREMIEN (MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ KONFERENCIA, KTORÁ SA KONALA V DŇOCH 19. – 20. 10. 2006 V PREŠOVE)

Dva októbrové dni sa na Pedagogickej fakulte PU vďaka odborníkom z oblasti filozofie, etiky, estetiky, psychológie, pedagogiky, literatúry, výtvarného a hudobného umenia či masmediálnej kultúry zanietene skloňovalo sugestívne slovo ZLO. Svojimi erudovanými prednáškami i oduševnenými diskusiami sa účastníci konferencie z viacerých krajín usilovali priniesť do tejto aktuálnej problematiky nové pohľady či názory. Nikto z účastníkov si síce nerobil nároky na univerzálne a navždy platné rozlúštenie tohto fenoménu, no mnohé spoločné debaty napokon aj tak viedli k záveru, že hovoriť o zle má zmysel a význam iba vtedy, ak zároveň dospejeme k DOBRU – neoddeliteľnej súčasti ľudského bytia. A práve tento záver by sme ako učitelia (i ako budúci učitelia), ktorí svojou prácou nevyhnutne vplývame na iných, mali mať vždy na pamäti.

(man)

Otvorenie konferencie: zľava prof. V. Gluchman, prof. Z. Stanislavová, prof. J. Hatrík.

Foto *mad*

Skúškové maškrty

Skúškové maškrty sú špeciálnym pokrmom konzumovaným predovšetkým v zimnom a letnom období, počas tzv. *Maškrtníckych hodov.* Ich nutričnou zvláštnosťou je, že v zime jednak kuchárov a jednak maškrtníkov neobvykle zahrejú a v lete ich zasa môžu pekne schladiť. Všetko závisí od času prípravy, ktorá by sa mala riadiť heslom: *Čím dlhšie, tým lepšie,* ale z vlastných maškrtníckych skúseností vieme, že sa pripravujú dosť narýchlo. Niekedy sa dá aj na takýchto napochytro pripravených maškrtách celkom dobre zamaškrtiť, no stáva sa aj to, že celý pokrm sa zmení na neservírovateľný a ťažko stráviteľný guláš, s ktorým sa nedá urobiť nič iné, iba ho aj s kuchárom vyliať a začať s prípravou odznova.

Čo budeme potrebovať:

- čerstvý mozoček (udržiavať ho treba približne pri teplote 36° C; príliš nízke alebo príliš vysoké teploty mu škodia)
- aspoň 50 dkg kníh (tu sa množstvo viaže na konkrétnu maškrtu, niekedy možno spotrebovať na prípravu aj niekoľko kilogramov, sú však aj takí majstri kulinárskeho umenia, ktorí na prípravu maškrty nespotrebujú ani 10 dkg)
- niekoľko zošitov (najlepšie vlastných a popísaných vhodnými poznámkami)
- nejaké písacie potreby alebo iné nástroje (opäť to závisí od pripravovanej maškrty)
- niekoľko litrov kávy, čaju alebo iných povzbudzujúcich nápojov (neodporúča sa však namáčať mozoček v liehovinách ani v iných alkoholických nápojoch, pretože hrozí znehodnotenie pripravovanej maškrty alebo sa môže neúmerne predĺžiť čas prípravy pokrmu)
- vyvetraná, nie príliš prehriata, nehlučná miestnosť (v niektorých mesiacoch prípravy je vhodný aj exteriér, no v prílišných mrazoch, resp. vysokých horúčavách hrozí zamrznutie alebo prehriatie mozočka; napr. nie je vhodný zimný štadión, lyžiarsky svah alebo futbalové ihrisko či plavecký bazén)
- štipka šarmu
- balíček výrečnosti.

Čo s tým urobíme:

V prvom rade eliminujeme všetky iné možnosti prípravy maškrty ako z mozočka ako základnej suroviny a vyhradíme si potrebný čas. Ten, ako sme už spomínali, sa môže pohybovať rádovo od niekoľkých hodín do niekoľkých dní (sú aj také vzácne prípady kuchárov, ktorí si na prípravu vyhradia dokonca niekoľko týždňov). Mozoček očistíme od sena, otrúb a iných nepotrebných nečistôt, ktoré sa naň v priebehu istého času vždy nalepia, a do jeho blízkosti, na čo najdostupejšie, miesto poukladáme knihy, zošity, perá či iné nástroje. Namočíme ho do kávovej (resp. čajovej alebo inej nealkoholickej) zálievky a začneme pomalým vkladaním obsahu kníh a zošitov medzi závity mozočka. Odporúčame venovať tomuto procesu náležitú pozornosť, aby sa jednotlivé prísady z kníh a zošitov nezmiešali do neidentifikovateľnej a neskonzumovateľnej masy. Necháme nejaký čas postáť (niekoľko minút až hodín), ozdobíme nevyhnutným šarmom a výrečnosťou a môžeme začať podávať.

Na tomto pokrme je zvlášť dôležitý spôsob podávania, ktorý môže byť sprevádzaný rozličnými nežiaducimi neartikulovanými pazvukmi, nedefinovateľnými pohybmi a inými suprasegmentálnymi prísadami. (Niekedy sa maškrty podávajú jednému maškrtníkov naraz na niekoľkých papierových táckach – tu si však treba dať tiež veľký pozor na spôsob podávania a takisto treba mať na pamäti, že veľké množstvo maškŕt ešte nemusí mať požadovanú nutričnú hodnotu). Odporúčame všetkým kuchárom-čašníkom, aby žalúdky nedočkavých maškrtníkov zbytočne nezaťažovali takýmito doplnkami, pretože konzumácia sa môže skončiť predčasne, tzv. *vyliatím* kuchára-čašníka od maškrtníckeho stola. Pri týchto hodoch sa treba riadiť heslom – *Len chutná maškrta kredity neškrtá!*

Pozn.
Po vydarenom maškrtení kuchár-čašník vytiahne pripravený maškrtnícky index a od maškrtníka dostane cenné známky, ktoré mu umožnia vrátiť sa späť do maratónu príprav na ďalšie hody.

(man)

EŠTE JEDNA MAŠKRTA ⇩

Pozývame Vás na Vianočný koncert umeleckých súborov Prešovskej univerzity, ktorý sa uskutoční 12. 12. 2006 o 17:30 hod. v Čiernom orle (PKO). Na koncerte vystúpia súbory, ktoré pracujú pri Katedre hudby FHPV, Piano vocal a iné. Garantom koncertu je Pedagogická fakulta PU v Prešove.

Vianočné matiné sa uskutoční 12. 12. 2006 o 12:00 hod. v priestoroch Pedagogickej fakulty PU. Pozývame všetkých, ktorí nás chcú potešiť svojím umeleckým darčekom.

(and)

BEZ BRNENIA

VIZITKA

Meno, tituly: *doc. PaedDr. Ján Kancír, PhD.*

Dátum narodenia, miesto: *16. 12. 1956 Prešov*

Hobby: *šport, hudba, cestovanie.*

Funkcia na fakulte: *Prodekan pre rozvoj fakulty a informatiku.*

Obľúbené jedlo: *Knedlo – vepřo – zelo.*

Hudba: *V mladosti ma formovali rôzne prúdy a hudobné telesá: Beatles, Bee Gees, Deep Purple, Led Zeppelin, Santana, Olympic, Prúdy, Elán, Kryl, Daněk, Nedvědovci, Nohavica...*

Zábava: *spoločenské podujatia (plesy, zábavy), ale aj posedenie pri ohni, hra na gitaru...*

Životný vzor: *Asi nenájdeme človeka, ktorý by bol absolútnym či univerzálnym vzorom. Alebo opačne, každý ním do určitej miery je. Človek sa učí a formuje v priebehu celého života. Okrem genetiky nás ovplyvňuje hlavne sociálne prostredie. No a to sú predsa ľudia a ich aktivity.*

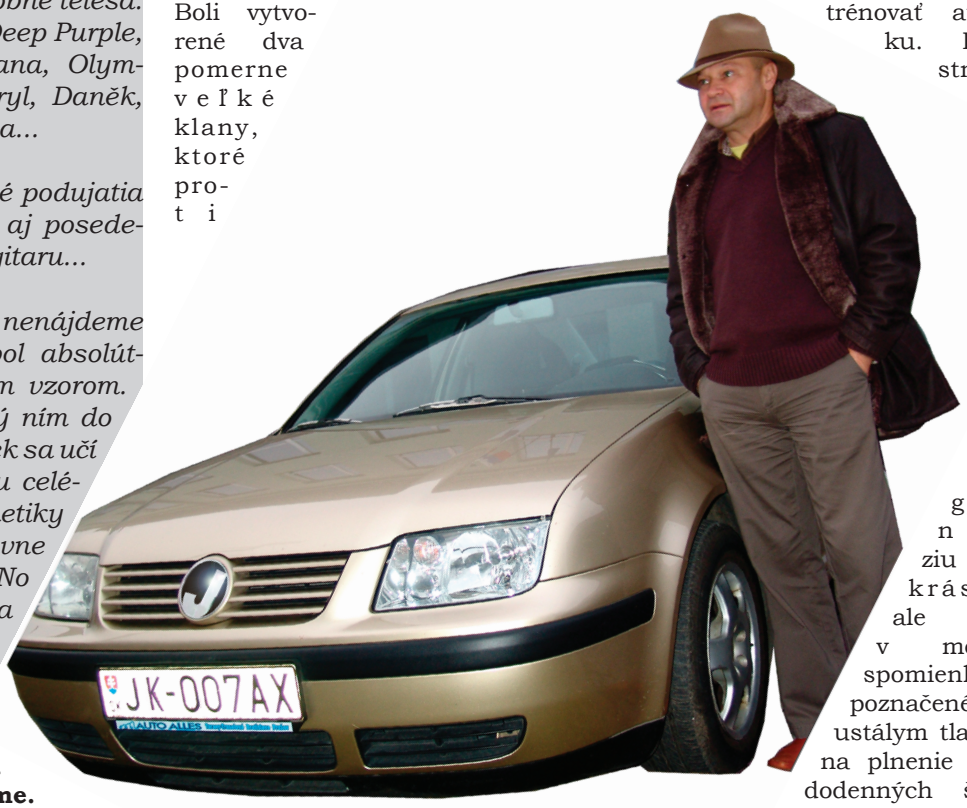

Foto *mad*

Z profesijného života vás už sčasti poznáme. Ako je to však vo vašom súkromnom živote?

Reálny stav je taký, že som ženatý, mám dvoch synov – 22 a 24 rokov. Starší končí Manažment verejnej správy a regiónu na PU v Prešove, Fakulte manažmentu. Mladší je v súčasnosti v Anglicku. Je tam už takmer rok. Práve včera telefonoval, že urobil ďalšiu skúšku z angličtiny a pracovne postúpil na miesto manažéra v jednej agentúre. Vymenil montérky za oblek. Pri tej príležitosti som zistil, aké náročné je telefonicky naučiť syna viazať kravatu. Bývame v rodinnom dome v Prešove.

Ako by ste opísali svoj život od mladosti po súčasnosť?

Som najstarším z troch detí stavebného technika a ekonómky. Bývali sme v štvorbytovke na ulici, kde bola aj základná škola. Mal som teda blízko školu so športoviskami aj futbalový štadión. Ako žiak som chodieval na tréningy futbalu a celkovo som viac špor- tovaI. Z chlapčenských dobrodružstiev si spomínam na obdobie háčikových vojen. Boli vytvorené dva pomerne veľké klany, ktoré proti sebe bojovali. Vyhlásilo sa miesto, dátum a čas bitiek. Nasledovali niekoľkodňové prípravy – munícia (tisícky háčikov z rôznorodého materiálu), praky so špeciálnymi leteckými gumami, ochranné odevy (gumené robotnícke plášte, okuliare, kukly). Po niekoľkohodinových prestrelkách a naháňačkách po meste prehrali tí, ktorým sa minula munícia, zutekali, rozpadla sa im bojová línia, prípadne padli do zajatia. Po každom boji sme si liečili rany, lepili prederavené plášte, pripravovali ďalšie strelivo a vylepšovali zbrane do ďalších bojov.

Život na základnej škole bol samozrejme aj o inom. Reprezentácia školy na rôznych súťažiach. Športových - atletika, futbal či hokej, olympiádach (matematická, fyzikálna), určité obdobie som absolvoval prípravu na tenor trúbku do školskej dychovky, spieval som v spevokole. Asi dva roky som kvôli veľmi sympatickej mladej skupinovej vedúcej (atlétke), ktorá založila športový oddiel, začal organizovane trénovať atletiku. Roky strávené na gymnáziu boli krásne, ale sú v mojich spomienkach poznačené neustálym tlakom na plnenie každodenných školských povinností. Niekedy stačil jeden nešťastný deň s 2 aj 3 horšími známkami a do konca polroka bolo potrebné vynakladať enormné úsilie, aby sa človek z toho vylízal. Gymnázium nikdy viac. Pre tú dobu som mal nevhodný sociálny pôvod (otec aj strýko ako politicky nespoľahliví občania boli zaradení do

PTP) – podrobnejšie som spočiatku chcel študovať vysokú školu technického zamerania. Na štúdium medicíny, psychológie či práva som nemohol ani pomyslieť, hoci som zmaturoval s priemerom 1,5. Z rôznych ďalších dôvodov som bol nakoniec nútený vybrať si niektorý zo študijných programov v Prešove. Napriek tomu, že som nikdy nechcel byť učiteľom, nemal som veľmi na výber. Volil som kombináciu predmetov, ktoré ma zaujímali a na ktoré som mal predpoklady. Hovorí sa, že každý predmet sa dá naučiť, ale na výchovy musíte mať k tomu aj niečo od Boha. Prihlásil som sa teda na geografiu – telesnú výchovu a vlastne základ, ktorý som získal v základnej škole, sa neskôr premietol do môjho profesionálneho života.

Nemali s vami učitelia v škole problémy?

Bol som normálne živé dieťa. Školské povinnosti som si plnil, nepatril som medzi zlých žiakov. Základnú školu som skončil s vyznamenaním, čo bolo na chlapca vcelku dobré. Nebol som problémový žiak, ale nejaké zbojstvá som iste vyparatil. Na strednej škole mi asi dvakrát hrozila dvojka zo správania. V tom čase sa však dvojky rozdávali za skutky, ktoré iste ani zďaleka nepripomínali trestné činy (nesprávne uložený transparent z 1. mája, vysadené dvere z pántov pri pretláčaní, vtipná poznámka, po ktorej nasledoval v triede výbuch smiechu, prichytenie s cigaretou – aj mimo školy...)

Aký bol váš obľúbený podnik v čase vysokoškolského štúdia?

Obľúbený podnik? No predsa Hviezda. V tom čase sa tam odohrával čulý študentský život. Druhým frekventovaným miestom študentov bol vysokoškolský klub.

Čo rituály? Mali ste nejaké?

Istým rituálom bolo to, že som pred skúškou pobláznil časť spolužiakov. Dával som im nadštandardné otázky a pikošky, ktoré zvyčajne nevedeli. Niekedy sme sa dohodli dvaja aj traja na niektorých otázkach, ktoré sme prezentovali ako samozrejmé veci. Tým sme zneisťovali hlavne šprtošky. Spolužiačky sa rozklepávali a my sme sa upokojovali. Musím ale povedať, že viacerí postihnutí mi za to neskôr aj ďakovali, lebo v priebehu skúšania padali aj tie predskúškové pikošky. Vidieť suverénny výraz v radostných očiach spolužiakov pri takýchto otázkach mi bolo príjemným zadosťučinením. Na skúšku som sa snažil ísť medzi poslednými. Zrána som u skúšajúcich registroval ešte dostatok sily a energie. Tá sa však v priebehu dňa postupne vytrácala. Niekedy som mal pocit, že moji spolužiaci pôsobia ako energetickí upíri. Pri niektorých skúšajúcich som sa obával, že ma už ani nevyskúšajú, že to nezvládnu, že sú totálne vysatí. Málokedy som však prichádzal na skúšku s tým, že to idem len vyskúšať, zvyčajne som sa išiel nechať vyskúšať. Možno práve preto som skončil s červeným diplomom. Pomerne tvrdý adaptačný stres som však zažil v 1. ročníku. Ako jediný zo študijnej skupiny som vyletel z prvých troch skúšok. Cítil som sa ako najneschopnejší zo skupiny. Netušil som, že v dvoch prípadoch ma skúšajúci odkázali na ďalší termín len preto, aby mi mohli dať lepšiu známku ako dvojku. Schudol som, tri dni a tri noci som nespal, učil som sa na tri skúšky naraz.

Učili ste aj v nejakých základných školách?

Pred mojím pôsobením na vysokej škole som 5 rokov učil v dvoch základných školách v okrese Prešov. Obidve školy boli vidiecke, 20-25 km od Prešova. V prvej som začínal ako skupinový vedúci s hodinami športových hier. Po dvoch rokoch som sa dostal do školy, kde som už plne vyučoval svoje predmety.

Čo vaše prvé zamilovanie a s ním spojený prvý bozk?

Prvé zamilovania siahajú do mladšieho školského veku. I neskôr život prinášal krátke, často platonické lásky, no na intenzívny vzťah si nespomínam. Prvý silnejší a vážnejší bol až s mojou terajšou manželkou.

Kde ste „zbalili“ svoju manželku a ako?

Neviem, či „zbalila“ ona mňa alebo ja ju, no kde sme sa „zbalili“, na to si spomínam – bolo to v starom divadle Jonáša Záborského. Z videnia sme sa poznali od základnej školy. Na gymnáziu sme dva roky chodili do jednej triedy. A nič. Až tu zrazu, sami dvaja v jednej lóži, v prítmí divadelného predstavenia, pekne ohodení (v terminológii komentátorov krasokorčuľovania s doplnkom Elánu - on v tmavomodrom tesile, ona v purpurovom zamate, inak celá v kanárikovožltom, so sinkou na lakti a taškou od mamy). Zrazu prišiel zvláštny preblesk, iskry lietali ako v akčnom filme a odvtedy sme sa navzájom všímali veľmi intenzívne. Prvé rande bolo hneď na druhý deň v škole. Vtedy som mal 17. Ženil som sa v 25-ke a pritom nevesta vôbec nebola „v tom“.

Nežiarli vaša manželka na pekné mladé dievčatá, s ktorými ste v kontakte skoro každý deň?

Zatiaľ sme s tým vážnejšie problémy nemali. Ako aj, keď ▶

ona je tá najkrajšia a mňa iné vôbec nezaujímajú. Poznáte niečo ideálnejšie?

Ste od prírody taký vtipný? Kam chodíte na tie vtipy?

Mám humor rád. Domnievam sa, že moje myslenie a cítenie je značne pozitívne. Neviem, či sa niekto od prírody stáva veselým vtipkárom, zrejme sa k tomu ľudia dopracujú postupne. Ale isté predpoklady k tomu som aj zdedil, veď môj otec patril tiež k veselým a vtipným ľuďom. Vedel pohotovo a vtipne reagovať na vzniknutú situáciu.

Ste niekedy vážny?

Ak to niekedy tak vyzerá, tak to je len pretvárka.

Najlepší vtip z repertoára?

Ak to nemá byť vtip neslušný, antifeministicky a rasovo podfarbený, tak potom asi tento. *Prváčik ide prvýkrát do školy, vráti sa domov a otec sa ho pýta: „Synak, ako bolo v škole?“ Synak hovorí: „Oco, teda pekne nás oklamali.“ „A čo sa stalo?“ Synak hovorí: „Dvadsať ľudí v jednej miestnosti, žiaden počítač, žiadne video, drevené lavice – a tomu hovoria prvá trieda?“*

Máte vyšportovanú postavu. Čo preto robíte, okrem sedenia v kancelárii?

Nič zvláštne. V zime bežky, zjazdovky, korčule. V lete bicykel, plávanie, windsurfing. V spálni mám posilňovaciu lavičku a zariadenie na brušné svalstvo. Rád si zahrám tenis, volejbal aj basket. A nežijem preto, aby som jedol, ale naopak.

Pestujete nejaké adrenalínové športy?

V posledných rokoch už nie. Vyskúšal som extrémne lyžovanie (Kriváň, Medená a Zmrznutá dolina...) i paragliding. Ale k adrenalínovým športom by som zaradil aj opravu niektorých písomiek.

V koľkých rokoch vám začali vypadávať vlasy?

Vlasy mi začali rednúť po tridsiatke. V Kristových rokoch som už mal podobnú frizúru ako dnes. Odvtedy neutrácam za hrebene a holičov.

Ktoré krajiny ste navštívili?

Doteraz sa mi dôkladnejšie podarilo precestovať Európu. Od najzápadnejšieho bodu Európy v Portugalsku po Áziu a od polárnej kružnice po Afriku. Resty mám v Pobaltí. Nedávno sme precestovali viacero zaujímavých a atraktívnych oblastí v USA.

Krajina vášho srdca?

Silne na mňa zapôsobila krajina Nórska. Boli sme tam v období polárneho dňa a zanechalo to vo mne silné dojmy.

Ktorú krajinu by ste chceli navštíviť?

Cestovateľských snov mám veľa. Iste medzi ne patrí Nový Zéland, tropické ostrovy, ale aj nehostinná Patagónia.

Ktoré tri veci by ste si zobrali so sebou?

Štyri: Pas, kreditku, kameru a fotoaparát.

Zaujímali ste sa o vesmír?

Na katedre geografie FHPV som vyučoval planetárnu geografiu, čo boli vlastne základy geofyziky, geodézie a astronómie.

Čo hovoríte na reality šou?

Klamal by som, keby som povedal, že to vôbec nepozerám. Bol som na reality šou zvedavý, informácie zo zahraničia sme mali cez časopisy. Spočiatku som sa snažil častejšie sledovať Vyvolených. Zaujali ma však viac tie ďalšie – SuperStar a Miliónový tanec. Bol som hrdý na to, akých máme šikovných ľudí a navyše som sa aj veľa nasmial. Výkony finalistov boli skutočne výborné. Dnes si so záujmom pozriem Let´s Dance aj Hviezdy na ľade.

Aké boli najkrajšie roky vášho života?

Po nežnej revolúcii nám boli prerušené kandidatúry. Dva roky sme čakali na to, čo bude ďalej. Dvoje prázdnin bez šprtania na skúšky, písania kapitol dizertačnej práce, spracovávania výsledkov výskumu. Celé dve letá sme trávili s deťmi v letných táboroch, na stanovačkách pri vode a v horách.

Čo budete robiť na dôchodku?

Keď sa ho dožijem, strašne rád by som sa plnšie venoval svojim záujmom, koníčkom a dúfam aj vnúčatám. Budem sa učiť umeniu dôstojne a s bodrou mysľou starnúť.

Čo by ste chceli odkázať študentom našej fakulty?

Chcem im popriať, aby na fakulte prežili nezabudnuteľnú časť svojho života. Aby sa každému darilo, aby si rozumeli so svojimi, aby si neskôr našli uplatnenie v školstve alebo mimo neho. Žiaden úsek života sa už nikdy nevráti. Do tej istej rieky dvakrát nevstúpiš, preto žite naplno každý deň. Štúdium na vysokej škole má svoje neopakovateľné čaro.

Rozprávali sa Lucia Gliganičová a Slavomír Strakula

Nehaňte ľud môj!

Milí moji pod(d)aní! Nedávno som si pri čiernom čaji nenechal ujsť rozhovor s Alžbetou a po telefóne na diplomatickej linke som si dovolil poklebetiť aj s Juanom Carlosom. Oba rozhovory mali niečo spoločné – nezávisle od seba totiž dospeli k záveru, že niečo zhnité je v štáte dánskom. Pri hľadaní príčin sme mohli len vzájomne sucho konštatovať reálny fakt, že naše zriadenie a moc sa už neodvádza zhora, ale zdola – od ľudí.

Len včera som na popoludňajšej zdravotnej vychádzke náhodou objavil v zapadnutom novinovom stánku staršie číslo Wall Street Journalu a dočítal som sa – verte či nie – hrozné nehoráznosti! Predstavte si, vážení, že najnovšou obchodovateľnou komoditou na trhu bezcenných papierov na newyorskej burze sa stal Nezáujem, ktorému tvrdo šliape na päty stúpajúci index Pasivity. Špekulanti, ktorí pred niekoľkými rokmi vrazili ľahko zarobený kapitál pochybného pôvodu do skupovania akcií týchto špekulatívnych komodít, sa dnes vraj bohapusto dožadujú práv a slobôd, na ktoré nemajú – uznajte sami – žiadny nárok. Šokovalo ma to! Oblečený ešte v ružovom župane som navyše dnes pri rannej zalievanej káve takmer neprekonal ľahkú mozgovú príhodu (so šťastným koncom), keď som sa v Der Spiegel dočítal, že cena Múdrosti klesla pod dlhodobý priemer predaja zlata... Neslýchané! Na Slovensku to dokonca došlo tak ďaleko, že NBS musela na návrh vlády intervenovať na trhu cenností v jej prospech! Kam to len tie kráľovstvá spejú, ľud môj...

Všetko zlé (dobré) je však na niečo dobré (zlé). Uvedené skutočnosti ma donútili razantne konať, a preto som sa rozhodol v tomto jedinom mienkotvornom periodiku vydať nasledujúcu **Listinu práv a slobôd** môjho študentského národa.

Návod na použitie:

- čítať nočno-nočne pred spaním,
- pred samotným čítaním nepoužívať žiadne návykové a psychotropné látky,
- o prípadných nežiaducich účinkoch sa poraďte so svojím lekárnikom, prípadne v lekárni.

Preambula:

Raduj sa, veseľ sa, kým si mladý,
Nečakaj na múdrosť so šedinami!

1. **Mám právo byť múdry!**
2. **Mám právo ignorovať hlúpeho!**
3. **Mám právo asertívneho „áno“!**
4. **Mám právo slobodne užívať tvorivosť!**
5. **Mám právo na prístup k odborným informáciám!**
6. **Mám právo študovať kdekoľvek!**
7. **Mám právo povedať „dobrý deň“!**
8. **Mám právo odovzdať všetko v termíne!**
9. **Mám právo spievať vo Hviezdnej rote!**
10. **Mám právo hovoriť, aj keď mlčím!**
11. **Mám právo zúčastniť sa na všetkých akciách!**
12. **Mám právo kúpiť si Nota bene i Artuša!**

Lúčim sa s Vami, dietky moje, s pozdravom na perách: Nehaňte ľud môj!

Artuš

ANKETIE

V novembri sme pre čitateľov ARTUŠA (no nielen pre nich) realizovali anketu medzi študentmi našej fakulty. Anketové lístky nám vrátilo 72 študentov, z toho 16 prvákov, 34 druhákov, 18 tretiakov a 4 štvrtáci – všetko „denní" študenti. Po zozbieraní údajov sme anketu vyhodnotili takto:

1. Čo by sme na našej fakulte potrebovali?

a) šatňa – 39 študentov
b) rozšírený bufet – 26
c) bankomat – 23
d) viac miest na sedenie na 2. a 3. poschodí – 55 (splnené, pozn. red.)
e) iné – 26: napr. mliečna desiata, fungujúce počítače, lepší prístup k počítačom, rozšírená internetová miestnosť, schránka na hodnotenie učiteľov a ich hodín, toaletný papier na WC, čistejšie WC, viac miest na sedenie vonku, miestnosť na fajčenie, študovňa, kaplnka, knižnica, častejšie spoje MHD č. 38 smer sídlisko III...

2. Ako hodnotíte úroveň služieb pre študentov v rámci fakulty na škále od 1 do 5? (hodnotenie známkou ako v škole: 1 – najlepšia, 5 – najhoršia)

	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	Spolu
1 ☺	1	0	0	1	2
2	13	8	4	0	25
3	6	15	11	2	34
4	1	6	3	1	11
5 ☹	0	1	0	0	1

3. Ako hodnotíte dostupnosť informácií o zahraničných študijných pobytoch?

a) mám dostatok presných informácií – 6
b) množstvo informácií by som zvýšila – 11
c) nemám dostatok informácií – 40
d) informácie prichádzajú nepresné a neskoro – 15
e) iné – 5: nemala som o tom žiadne informácie, nezaujímam sa o to, musím sa informovať sama, je málo možností výberu.

4. Čo sa vám na našej fakulte páči alebo čo by ste chceli zmeniť? (napíš vlastný postreh)

14 študentov sa nevyjadrilo, 5 je spokojných so všetkým.

Páči sa:

✓prostredie fakulty (interiér, exteriér a vyzdobené učebne) – 19 / ✓prístup učiteľov k študentom (kreatívne hodiny) – 11 / ✓prístup k internetu – 3 / ✓dostatočné množstvo rôznych akcií – 2

Návrhy na zmenu:

× rozvrh – 16 / × zrušiť spev a klavír ako povinný predmet pre vyššie ročníky – 4 / × prístup učiteľov k študentom – 3 / × viac informovať, aké služby ponúka fakulta pre študentov – 2 / × viac možností pre štúdium v zahraničí – 2 / × ponuka cudzieho jazyka – 2 / × zima na 4. posch. – 2

5. Ako hodnotíte náročnosť štúdia na našej fakulte na škále od 1 do 5? (hodnotenie známkou ako v škole: 1 – veľmi náročné, 5 – veľmi ľahké)

	1. roč	2. roč.	3. roč.	4. roč.	Spolu
1 ☹	2	2	1	0	5
2	5	11	6	0	22
3	9	15	8	2	34
4	0	5	2	4	11
5 ☺	0	1	0	0	1

6. Ponúka naša fakulta dostatočné množstvo kurzov (telovýchovné, prírodovedné, iné...) ?

a) áno – je ich dostatok – 8 (11%)
b) áno, ale chcelo by to viac spropagovať – 30 (43%)
c) nie – je ich veľmi málo – 17 (24%)
d) neviem – 13 (19%)
e) iné – 2 (3%): mohli by byť pestrejšie, mohli by byť v každom ročníku.

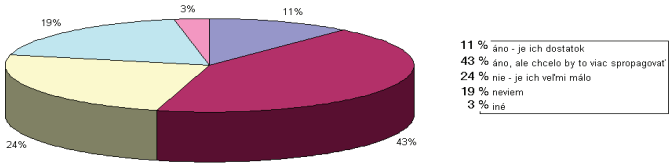

ANKETIE

7. Súhlasíte, aby sa platilo za potvrdenie o návšteve školy počas školského roka?

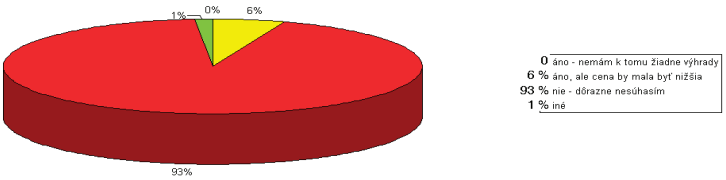

nie - dôrazne nesúhlasím

Jana Laceková, Mária Grejtáková

Milí čitatelia, ARTUŠ má vytvorenú vlastnú emailovú adresu (artus@unipo.sk), kam môžete posielať svoje ohlasy, kritiky, nápady na ankety alebo ostatné rubriky časopisu. V budove našej fakulty je tiež „artušácka“ poštová schránka (pri vchode do budovy vedľa informácií), kam takisto môžete vhodiť svoje postrehy. Vaše nápady nám iste pomôžu skvalitniť prácu, a tak Vám spríjemňovať chvíle zaujímavým čítaním ARTUŠA.

HRACIA SKRINKA

Hracia skrinka slúži na to, aby hrala. Hrala melódie, prelúdie, paródie... ostaňme radšej pri melódiách. Pozbierať texty piesní, ktoré vznikli počas Dňa dekana 06, bol dobrý nápad. K niektorým je aj melódia, takže ak máte dobrý pisk a sluch, môžete si ich veselo vypiskovať. Kto však má dosť piskotu, nech sa rovno pustí do spevu. Preto skrinka, HRAJ!

(melódia „A ja taká dzivečka“)

V našej škole je stres,
cingi-lingi-bom.
No nie taký, ako dnes.
Cingi-lingi-bom.

Dneska je deň dekana,
cingi-lingi-bom-bom-bom.
Sme tu už od rána.
Cingi-lingi-bom.

Nálada je bombová,
cingi-lingi-bom,
ale zajtra stres znova,
cingi-lingi-bom.

Skúšky ústne, písomné,
cingi-lingi-bom-bom-bom.
Dni, noci nepokojné,
cingi-lingi-bom.

A na konci semestra,
cingi-lingi-bom.
oslávime Silvestra,
cingi-lingi-bom.

2 DPB 1

1. Každé ráno začína sa,
večer často končieva sa.
Prednášky, spevy, cviky,
styky,
od dekana samé triky.
/: Žijeme si veľmi skromne,
zábavy máme hodne. :/

2. Každé ráno začína sa,
večer často končieva sa.
Semináre stále máme,
práce samé vyrábame.
/: Študent život ťažký má,
ale rád tam chodieva. :/

2 DPB4

(melódia „Prší , prší“)

Slnko svieti, voda šumí,
pri Toryse škola čumí.
Prší, prší, len sa leje,
na havaji to tak nie je.

/: To spievajú všetci v škole
lebo im je veľmi dobre. :/
To sme len my etopédi,
na škole sa dobre sliedi
a všetci nás majú radi.

2 DPEP

(melódia „Prší, prší“)

Už sa teším, škola volá,
Ujo dekan z okna volá.
Semináre začali, študenti sa prebrali.
/: Skriptá, knihy z knižníc miznú,
uši nám už vonku mrznú, skúšky sa len tak mihnú. :/

2 DPB 6

Texty zozbierala Martina Zburová.

KATAPULT

***

Zrelé leto
nezrelé svedomie
vôňa sveta
potrhané oblaky
zmaľované červenou
pod nimi na lúke
chlad pichá do rebier
to čo sa stalo
ubližuje púpave
nefúknem
neviem
kde to som
tíško čakám
nikto
pofúknem
a rozplyniem sa
niesť posolstvo,
ktoré ty nepočuješ.

Eva Martinová

Hrozivý jednoslabičný príbeh na dobrú noc

Žil raz zver – no, nie zlý zver – bol to len krt Bur, čo mal rád len zem sťa čerň. Rád snil, a tak deň čo deň snul plán, jak ju len nájsť. A tak ryl, ryl a ryl, no nič... Až raz, za tmy, keď bol spln a vlk vyl svoj song, čul náš krt Bur vo sne:

„Hrab na DVOR – tam je tá zem, čo chceš..."

A tak krt ryl a ryl – smer na DVOR. Tam však (čo čert vraj chcel) mal aj pes Žuj svoj sen, a ver, že bol fakt zlý – v sne bol psí hrob a Žuj pri ňom pil rum a čkal jak čík. Nuž vstal a bdel sťa päť sov. A tu hľa – čo to čuť?

„Snáď duch? Traf ma šľak! Veď je to duch zo sna!"

A sťa blesk, ver či nie, pred ním čnel sa krt!

„Ho-hó, ty ďas, mám síl sťa lev, ja ti dám – tu máš!" Prásk! Bum! Krik...! A krt už nie je krt, je len fľak a prach, bo pes Žuj mal strach a stal sa kat... (To nie je na smiech, čo?)

No a cez deň – bol to šok aj pre nás – z úst psa znel hlas, že svet vraj chce len mier a nie viac smrť!!! Zem sťa čerň je fakt len sen...

...brú noc...

(rar)

Magisterský titul

Vyzerám ako dlhá cesta.
Zniem ako hudba z mesta.
Voniam ako horúci peceň chleba.
Chutím ako zo studne voda.
A keď sa ma dotkneš, povieš na to,
že to predsa len stálo za to!

Anna Fabíková

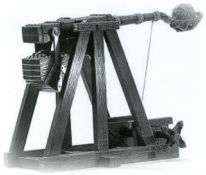

O jednom písmenku, ktoré sa naučilo chodiť

Bolo raz v jednej slovenskej čítanke písmenko, volalo sa „I". Bolo to kráľovské I, ale nevedelo chodiť. Stále sedelo a vzdychalo. Keď niekam chcelo ísť, museli ho priniesť a zase odniesť. No najhoršie zo všetkého bolo, že si ho každý mýlil, lebo sa podobalo na písmeno J. Stále si hovorilo: „Keby som len nebol kráľom, určite by som sa uzdravil." A hovorilo to každý rok a každú hodinu. No iba záhradník L-opatka ho počúval.

Raz vyhlásili, že kto naučí kráľa chodiť, tak dostane desaťtisíc zlatých nugetov. Liečilo ho pol abecedy, no nikto ho nenaučil chodiť. Až raz, keď bolo na oblohe písmeno C... Záhradník povedal kráľovskému veličenstvu, či by sa s ním nezahralo tak, že sa zavesia na písmenko C vysoko nad nimi. Tak by uvideli celú krajinu a videli by, čo-kto v kráľovstve robí. Kráľ sa naťahoval, naťahoval, no nešlo mu to. Stále mu kúsok chýbalo. Záhradník mu povedal: „Vyskočte,Vaša výsosť!" Kráľ počúvol a skočil. Naraz stál na vlastnej nohe a vedel aj chodiť. Záhradníka L-opatku kráľovské I bohato odmenilo a stali sa veľkými kamarátmi. Stále sa spolu smia-LI, hra-LI a spieva-LI. Môžete ich počúvať aj teraz...

Šimon Kuffa, 3. A ZŠ sv. Kríža, Kežmarok

Písmenko K

Kamaráti z Kežmarku –kačka Katka, kocúr Kiko, kôň Kamil, koza Klára, kohút Krásnochvost, králik Kornel, krava Kristínka - kopali kamarátovi krtkovi Karolovi kanál na káblovku.

Krtko krstil krásny krtinec.

K oslave kamarátom kúpil kvalitnú kávu, kakaové keksy, karamelky, kokosové koláče a kofolu.

Kôň Kamil kúpil káru, do ktorej kládli darčeky pre krtka Karola.

Do krásneho krtinca kúpili kaktus, knihu o kráľovstve, kaki koberec, keramické kachličky, kameru, károvanú kravatu, kanvicu na kávu, košeľu, kvetovanú kapsu, kožený kufor, kolieskové korčule, kosačku, kreslo, kolobežku, kocky.

Keď kamaráti kráčali ku krtincu, zakopli o kameň, ktorý sa kotúľal z kameňolomu až ku krtincu.

,, Katastrofa! " kričali kamaráti. Kameň sa však dokotúľal ku kríku a kdesi skĺzol.

Krtko Karol zakúril v krbe, kocúr Kiko krájal kokosový koláč, kačka Katka každému dala kofolu.

Kamaráti s krtkom Karolom pokrstili krtinec a na rozlúčku si zakývali.

I.A trieda

ZŠ Nižná brána, Kežmarok

Morgensternovské inšpirácie

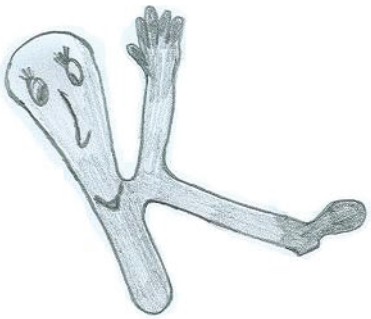

Hus
Fakt kus
Šla na bus
Dnu len hup-šup
Nôž si kúp
Čia je to hus?
Má môj fúz!
Nie som jej pán
Čo ju zje
To už len sám
Pán Boh vie
Čím to
Je.

Jana Pastornická

SKÚŠKA

S ilná
K onkurencia
Ú spešných
Š tudentov,
K torí ju
A bsolvujú.

Erika Dutková

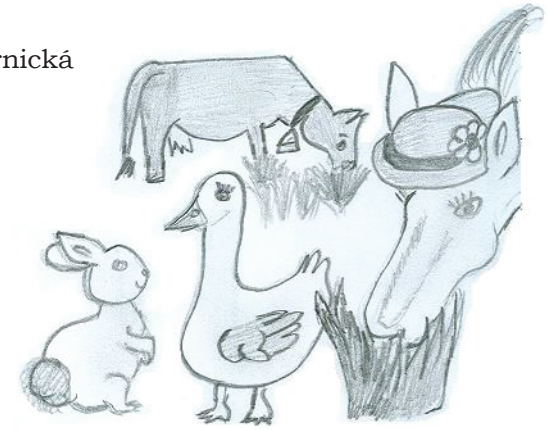

PROFESOR AKIHIRO ISHIKAWA ČESTNÝM DOKTOROM PREŠOVSKEJ UNIVERZITY V PREŠOVE

Dňa 18. septembra 2006 bol na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove a Vedeckej rady Pedagogickej fakulty PU udelený titul ***„Doctor honoris causa“*** japonskému profesorovi z ***Chuo University v Tokiu*** **Akihirovi Ishikawovi.**

Stalo sa tak na návrh Vedeckej rady Pedagogickej fakulty PU v Prešove, ktorá s profesorom Ishikawom intenzívne spolupracuje už od roku 1999. V akademickom roku 2001/2002 bol profesor Ishikawa aj hosťujúcim profesorom na tejto fakulte a v nasledujúcich rokoch sa veľkou mierou pričinil o nadviazanie oficiálnych kontaktov Prešovskej univerzity v Prešove s Daito Bunka University a Chuo University v Tokiu. Spolupráca vyústila v roku 2005 do podpísania Dohody o spolupráci medzi Daito Bunka University v Tokiu a Pedagogickou fakultou Prešovskej univerzity v Prešove počas oficiálnej návštevy delegácie Prešovskej univerzity na čele s rektorom prof. PhDr. Františkom Mihinom, CSc., dekanom PF PU doc. PhDr. Milanom Portikom, PhD. a prodekanom PF PU doc. PaedDr. Danielom Šimčíkom, PhD. v Japonsku.

Profesor Akihiro Ishikawa (vpravo) s dekanom Pedagogickej fakulty PU doc. Milanom Portikom. *Foto mad*

Profesor **Akihiro Ishikawa** má aj v najbližšej budúcnosti plány naďalej spolupracovať s Prešovskou univerzitou v Prešove. S Pedagogickou fakultou v Prešove ako prezident Japonsko-slovenskej spoločnosti v Tokiu chce aj naďalej spoluorganizovať jedinečnú spevácku súťaž **SAKURA** v speve japonských piesní (doposiaľ sa v Prešove konali už tri ročníky tejto súťaže) a súťaž **LIPKA** v speve slovenských piesní (na budúci rok v marci sa bude v Tokiu konať už štvrtý ročník tejto súťaže a zúčastní sa na ňom aj študentka Pedagogickej fakulty v Prešove, jedna z laureátok posledného ročníka súťaže SAKURA).

(daš)

INTERVIEW S ERIKOM JAKUBOM GROCHOM

Jeho domovom je malá chalúpka neďaleko Levoče, kde čas ubieha tichšie a pomalšie. Miesto ako stvorené pre poéziu, ktorá je prítomná nielen v básňach, ale aj v rozhlasových hrách a prózach spisovateľa Erika Jakuba Grocha. Je teda zákonité, že obyvateľ chalúpky len zriedka otvára dvere všednej náhlivej každodennosti. O to viac sa tešíme z poskytnutého rozhovoru.

Odkiaľ pochádzate?

Z Košíc. Teda z mesta, kde v mojom detstve chodilo viac konských povozov ako áut. Vlastne pamätám sa len na dve značky, poštársku pragovku a niekoľko tatraplánov. Ľudia chodili v nedeľu pekne oblečení do cukrární, na korzo, alebo sa člnkovať po rieke Hornád, ktorá tiekla neďaleko Hlavnej ulice. A cez týždeň ma vozila zametačka ulice na kolieskovom smetiaku.

Každé dieťa sa chce niekým stať – pilotom, hercom, spevákom – čím ste chceli byť vy?

Asi desaťročný som písal Karlovi Gottovi, že chcem byť spevákom a gitaristom. Odpísal mi, škoda, že som si ten list neodložil. Zostala mi len podpísaná fotografia.

Ako si spomínate na školu?

Niekedy sa smejem, že som riadne vychodil len päť ľudových tried. Zvyšok základnej školy som strávil s rodinou v Afrike. Myslím, že tie štyri roky prázdnin ma navždy zmenili. Gymnázium som dokončil s odretými ušami, žil som vo svojom svete maliarov a spisovateľov, aj keď na maturity som si trocha dupol a skončil som celkom dobre. Keď som sa po veľkom letnom výlete vrátil v septembri domov, otec, lekár, mi pripomenul, že jestvujú aj ďalšie školy. Bolo to v roku 1976, s Danom Pastirčákom sme urobili prvú spoločnú výstavu, hneď po nej ďalšiu a po nich prvé výsluchy pred Štátnou bezpečnosťou. Totalita vrcholila, blížil sa rok 1977 a rozsiahle zatýkanie. Dano sa obracal k Bohu, ja k podzemiu, v ktorom sme socialistické vzdelanie odmietali. Zdá sa to neuveriteľné, ale bolo to tak.

Kto vám priblížil čaro literatúry?

Isto to majú trocha na svedomí gény. Môj dedo bol múdry, sčítaný človek, otec sa pokúšal aj písať, aj maľovať, rovnako môj brat. A celá rodina sme vášnivo čítali knihy. Prvú básničku som uverejnil v roku 1968 v prílohe denníka Ľud ako jedenásťročný. Volala sa Domov. Keď som sa konečne domov vrátil a nastúpil do gymnázia, hneď v septembri som poslal niekoľko básničiek Vojtechovi Mihálikovi do jeho vtedy slávnej prílohy Nového slova pre poéziu. Priamo v Novom slove v rubrike odkazov mi odpísal, že som dekadentný a morbídny a moje básne sú nezlúčiteľné so závermi kultúrnej politiky XIV. zjazdu KSČ. Ten odkaz potom verejne prečítala moja profesorka slovenčiny pred celou triedou, o dvadsať rokov neskôr ho uverejnil Jano Štrasser v Slovenských pohľadoch. Dnes sa mi zdá neuveriteľné, aký som bol detsky naivný. Mihálikovi som poslal báseň Čierna generácia, napísanú pod vplyvom Eliotových Prázdnych ľudí, preplnenú bezprizornými ľuďmi, potkanmi a sviňami. Až dnes viem, že to ne-

bol najlepšie napísaný, ale pomerne presný obraz vtedajších čias.

Mnoho mladých ľudí začína písať preto, aby sa mohli vyrovnať so svojimi citmi. Raz sú hore a raz dole. Majú potrebu to napísať. Až v neskoršej tvorbe sú ich názory, pohľady na svet a život vyzretejšie, nachádzajú zmysel všetkého. Aké boli vaše začiatky a ako sa líšia od dnešnej tvorby?

Začiatky som už spomenul. Ako sa líšia od dnešnej tvorby – to je téma pre čitateľa. Pre mňa je to len takmer štyridsať rokov strávených nad knihami a trochu aj písaním. Ale len trošku. Z mojej prvej knihy Súkromné hodiny smútku som nevybral ani slovo do Zobraných básní, ktoré vyšli prednedávnom. No sú ľudia, ktorým sa táto kniha páči najviac. Nepoviem nič objavné, keď pripomeniem, že autor sa stáva autorom najmä pestovanou skúsenosťou s čítaním, schopnosťou posúdiť nielen vlastný, ale akýkoľvek text sám osebe. Je ľahké ustrnúť vo vlastnom zážitku.

Aký je váš obľúbený spisovateľ, obľúbená kniha a prečo?

Obľúbený autor a obľúbená kniha môžu znamenať dva protichodné názory. Napríklad, páči sa mi Kunderova štylistická virtuozita, ale ani trocha jeho názory, predstavované v knihách alebo v rozhovoroch. No zodpovedať na túto otázku vyčerpávajúco je úplne nemožné. Spomeniem len, že moderná, či skôr súčasná próza pre mňa začína Rusmi 19. storočia, predovšetkým Dostojevským, Turgenevom a Čechovom, moderná próza Rilkem a Eliotom. A tých mám rád. Najviac však Dostojevského, ktorý výrazne zmenil moje myslenie – teda život – a Turgeneva, ktorý dokonale opísal milostné city a ktorý ma vie dodnes rozplakať. Nikto po nich to už nedokázal v takej miere.

Čo vás viedlo k napísaniu knihy Tuláčik a Klára?

Konkrétne túto knihu napísalo chcenie, nie inšpirácia. Ak bola inšpirovaná, tak len formálne, jedným malým chlapčekom na Šumave. Básne takto písať neviem – musia napadať zhora, ako mi raz povedal ruský básnik Gennadij Ajgi.

Túto knihu ste venovali dcére Barbore Márii, prečo?

Jednoducho preto, že ju ľúbim, a mala vtedy práve vek na túto knihu.

Zaujal ma príbeh Dievčatka so zápalkami – prečo ste začali týmto „nikdy som sa nezmieril s tvojou smrťou“?

Pretože to bolo jediné, čo som si po štyridsiatich rokoch z tejto Andersenovej rozprávky pamätal. A nikdy som sa s tým nezmieril.

Dalo by sa povedať, že váš príbeh sa začína tam, kde sa Andersenov končí – prečo?

Napísať najslávnejšiu rozprávku na svete ešte raz by som sa nikdy neodvážil – a ani to tak nebolo. Napísala sa v jeden zimný večer sama, trvalo to možno necelú hodinu, rovno do počítača, čo sa mi stalo po prvý raz. Zásadne píšem rukou. A keď vám poviem, že som ju len zapísal, nie je to ošúchaná fráza, ale čistá pravda. Nikdy by som sa vedome neodvážil takto rozhodnúť sám osebe.

Opisujete čas Vianoc, sála z toho niečo hrejivé, ale zároveň aj smútok, samota. Keď ste písali tento príbeh, bol to váš osobný momentálny pocit, alebo ste použili samotu na zvýraznenie rozdielu medzi rodinným kruhom a skrehnutým dievčatkom?

Môžem to komentovať len ako čitateľ – teda jedno i druhé.

V rozprávke Dievčatko so zápalkami spomínate Ježiškove narodeniny. Hovoríte o ňom ako o priateľovi. Aký je váš vzťah k nemu?

Je to vzťah pacienta hľadajúceho lekára. Nikdy som nemal odvahu povedať o sebe, že som veriaci. Len túžiaci.

Čo vás najviac znepokojuje v dnešnej dobe?

Nedostatok pokory.

Čo si myslíte o poslaní učiteľa?

Že by to mal robiť ako poslanie alebo nerobiť. Milovať deti bez ohľadu na ich schopnosti.

Napísali ste niekoľko rozhlasových hier a mnoho dramatizácií. Máte záľubu v počúvaní rozhlasu?

Jeden ruský majiteľ náročnejšieho súkromného rádia povedal, že rádio je inteligentný televízor. S tým súhlasím. Rozvíja predstavivosť. Predstavivosť zasa rozvíja tvorivosť.

Máte v súčasnosti niečo rozpísané?

Spomeniem ešte jedného poľského

Erik Jakub Groch

maliara, Bekszinského, ktorý hovorieval, ja nemaľujem, mne *sa* maľuje. Zvratné zámeno *sa* je tajomstvom motivácie. Nikdy neviem, či sa ešte niečo stane.

Prešli ste mnoho dedín, kým ste našli Uložu. Aké boli vaše kritériá pri výbere domu – drevenice?

Nehľadal som dom, ale domov. Teda aj všetko to, čo dom obklopuje. Jediným kritériom bola krása.

Ako vás prijali ľudia v dedine? Chodia k vám po radu ohľadom literatúry, písania?

Ľudia ma prijali tak skvele, že sa tu po štyroch rokoch cítim, ako keby som sa tu narodil. Kvôli literatúre sem zájde málokto, no prvé dva roky som napísal spoločne s deťmi a študentmi pomerne veľa slohov. Bál som sa viac ako pri písaní knihy – zlej známky.

Nedávno ste mi povedali, že až teraz začínate naozaj žiť. Môžete opísať pocit, aké to je – začať žiť?

Veľakrát sa vyjadrím tak, že mi to je ľúto. Ak po niečom naozaj túžim, tak je to tichosť, ktorá pomáha vážiť si slová. Tým, čo som zle povedal, myslel som skôr na skutočnosť, že som nikdy nemal toľko priestoru na to, čo chcem práve robiť. Pre mňa sú vzorom Picasso alebo Czeslav Miłosz, nositeľ Nobelovej ceny za literatúru. Obaja robili skvelé veci aj po deväťdesiatke, žili tvorivo až do konca. Poznám mnoho mladých ľudí, ktorí premýšľajú a konajú starecky.

Žijete bez televízie. Viete ▶

zhodnotiť, o čo prichádzajú deti pri sledovaní televízie?
Ktokoľvek, nielen deti, sediaci pred televízorom, je futbalistom v drese a kopačkách, sledujúcim futbalový zápas. Všimnite si ten masový jav – sledovanosť vášnivých telenoviel. Psychológovia hovoria, že je to zástupné prežívanie toho, čo sme chceli prežiť a neprežili. Lenže bez nášho úsilia sa nič samo osebe neprežije. Je ľahké bežať maratón v televízii. A oveľa ľahšie vzdať sa ako bojovať až do konca.
O chvíľu je tu nový rok. Dávate si nejaké predsavzatie? Darí sa vám ich plniť?
Nikdy si nedávam na Nový rok nijaké predsavzatia, veď je to len orientačné číslo. Nový rok sa pre mňa začína prvou adventnou nedeľou.

Mária Fecková

ZACHARIÁŠ HUBÁČEK alias ZAŠO

Mladý chalan z Prešova, ktorý sa dostal do semifinále známej SHS 1 (Slovensko hľadá Superstar). Hudba je jeho životom a momentálne prichádza na slovenský mediálny trh jeho debutový album S TEBOU. Podarilo sa nám osloviť ho; veľmi ochotne odpovedal na všetky naše otázky, samozrejme, v spoločnosti svojho manažéra...

Čo chceš poslucháčom svojimi piesňami povedať?
Vyrozprávať svoj životný príbeh.

Prečo spievaš a koncertuješ – ide o hlbšiu ľudskú výpoveď alebo chceš svojich fanúšikov predovšetkým zabaviť?
Každá výpoveď človeka musí mať myšlienku a cieľ. A to sa snažím robiť pri tom, keď spievam a koncertujem.

Máš pred sebou konkrétneho poslucháča, keď skladáš svoje piesne alebo ich skladáš najskôr pre seba a až potom si nájdu svojho adresáta?
Skladby skladám, keď to cítim. Vždy skladám piesne pre všetkých ľudí a pre to, v čo verím. A zásadne pri sviečkach.

Čo sa z tvojho reálneho života prenáša do tvojich piesní? (Ak si píšeš vlastné texty, odkiaľ prichádza inšpirácia?)
Do mojích piesní sa prenáša všetko. Hudba je pre mňa všetkým, do nej dávam 100% svoje pocity. Hudba je pre mňa prostriedok, ako vyjadriť sám seba. Texty si píšem zásadne sám. Je to totiž spôsob, ako môžem vyjadriť svoje pocity.

Čo pre teba znamená popularita? Do akej miery ti lichotí a kedy sa stáva skôr príťažou? Zmenila ťa nejako popularita?
Je to veľká nálepka na chrbte. Popularita sama je prirodzenou súčasťou speváka a tá určite zmenila môj život. Zhrnul by som to do výroku: pýcha predchádza pád.

Ak by si mal zhodnotiť svoj život pred, počas a po SHS, aký je?
Je úplne iný. Stále plný prekvapení a posledný rok ma Boh naučil vnímať veci hlbšie.

Čo iné by si v živote rád robil, keby si nespieval a neskladal piesne?
To neviem, v takej situácii som ešte nebol, ale ak by som sa tam ocitol, musel by som sa zariadiť.

Na akom mieste stojí hudba a piesne v tvojom pomyselnom rebríčku najdôležitejších vecí v živote?
Hudba je pre mňa skoro všetkým. Budím sa s ňou, zaspávam. Niekoľkokrát som sa pozastavil nad tým, že si pri pokladni v Tescu spievam.

Máš na hudobnej scéne (nemusí byť iba populárna) nejaký vzor alebo aspoň obľúbeného skladateľa či interpreta?
No jasné, je to kráľ popu (M. Jackson). Určite babička Tina Turner a soulová kráľovná Whitney Houston. Milujem tiež herečku Whoopi Goldberg. A keďže ja a Whoopi Goldberg máme v ten istý deň narodeniny, vždy si na ňu spomeniem a poviem si: nasaď úsmev a maj "happy day".

Vypočul si si už debutový album Petra Cmorika?
Áno, vypočul som si ho. Páčia sa mi práve tie skladby, ktoré nevyšli ako singel. Z Peťovho albumu sa mi najviac páčia pesničky *Ľudia* a *Farby*.

Keďže tento rozhovor sa pripravuje pre časopis ARTUŠ, ktorý je adresovaný predovšetkým študentom Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity, ktorí sa pripravujú na budúce povolanie učiteľov materských škôl a prvého stupňa základných škôl, zaujímalo by ma, či si ešte spomínaš na svoje školkarské časy a prvé roky v základnej škole. Zanechali v tebe títo učitelia nejaký dojem?
Každý učiteľ má byť pre žiaka najprv osobnosťou a každý učiteľ by si zároveň mal uvedomiť, že učenie je poslaním. Učitelia nám dávajú krídla a rozhľad. Aj ja som zažil takých učiteľov a som im za to vďačný.

Akú máš skúsenosť so školskými časopismi?
Ja nerozlišujem školské a iné časopisy. Pre mňa je to všetko spôsob, ako osloviť ľudí. Na základnej škole som kupoval školský časopis a čítal ho ako všetci.

A nakoniec, čo by si chcel odkázať našim čitateľom Artuša?
Všetým čitateľom tohto časopisu a redaktorom sa chcem poďakovať za priestor slobodne sa podeliť o mňa "S tebou".

(*vlf*)

ARTUŠUMENIE

Trubadúrske hody

Všetci za Jánošíka – Jánošík za rebro!

Mama má Emu. No a? Erik má pštrosa!

Najlepšie sa ciká do lona matky prírody!

Je chybou, keď všetko dobré, čo je vo mne, nejde von?

Ten, kto sa hanbí, je hanebník! Horšie je to s tým, čo sa nehanbí!

Mal plné ústa prázdnych rečí!!!

V jednom kuse pozeral na hodinky, až im to bolo nepríjemné...

Magnet tiež má svoju pozitívnu i negatívnu stránku!

Po mojej spovedi si pán farár schuti zahrešil!

Objektívne hodnotenie:
„Zleteli orly z Tatry...“
-„Stačilo! Sadnúť! Za 3!“

Opilci mávajú rozprávkovú náladu! Na druhý deň sa stále pýtajú: Kde bolo?...Tam bolo?

Aj v slabej chvíľke môžeme mať silný zážitok!

Bodaj by sa stromy v jeseni nečervenali, keď vedia, že ich zima úplne obnaží!

Lesná škôlka je vyspelý druh školskej inštitúcie,
kde nikoho netreba vodiť za ručičku!

Nebohý ho bez slovíčka vypočul a tichom mu dal najavo svoj súhlas!

Kto ma má rád, nemôže byť zlým človekom!!!

Kto nemá rád pokojný spánok, ten si kráti chvíľu nočnou morou!

Špičkový zlodej chodí aj v patovej situácii po špičkách!

(pes)

RECEPTOÁR

Aktuálne vyberáme z ponuky Študentského servisného centra:

BRIGÁDY:
Hľadáme študenta/tku na predaj bižutérie a ponuku svadobných a spoločenských šiat (požičovňa).Podmienky: inteligentné vystupovanie, estetické cítenie a schopnosť komunikovať so zákazníkom. Záujemcovia nech si so sebou donesú životopis.

Ponúkame pravidelne sa opakujúcu brigádu pre 2-3 študentov pri výrobe komponentov stoličiek. Predpoklad dlhodobej spolupráce. Pracovná doba sa dá dohodnúť aj počas víkendov, prípadne poobedňajšia a nočná zmena. Úkolová mzda.

UBYTOVANIE:
Od 1. 12. dám do prenájmu 1 voľné miesto v 2-posteľovej izbe v rámci 2-izbového bytu pre dievča. Spolubývajúce – 3 slušné dievčatá :). Lokalita: Sekčov – blízko zastávky MHD (spoje 8, 38, 32), pri OC Hypernova.

BRIGÁDY – ZAHRANIČIE:
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR aj v nasledujúcom roku ponúka v spolupráci s nemeckým ústredím možnosť sprostredkovania letných brigád v SRN. Podmienkou pre zaradenie do výberu je veľmi dobrá znalosť nemeckého jazyka a jeho štúdium v trvaní minimálne troch rokov. Táto skutočnosť musí byť potvrdená danou vzdelávacou inštitúciou. Podrobné informácie nájdete na našej web stránke.

PRAVIDELNÉ AKTIVITY V ŠSC:
Duchovné poradenstvo – rímskokatolícke (Ut, Str 14:00 – 15:00)
Duchovné poradenstvo – gréckokatolícke (Ut 17:00 - 18:00)
Finančné poradenstvo (Str 15:00 – 16:00)
Stretnutia so študentskými zástupcami v akademických senátoch PU a fakúlt (Ut 15:00 – 16:00)
Právne poradenstvo (na požiadanie)
Psychologické poradenstvo (na požiadanie)

Bližšie informácie, ako aj kontakty, nájdete na našej web stránke (www.unipo.sk – sekcia Študentské servisné centrum) alebo priamo v ŠSC.
Navštívte nás v pracovných dňoch v časoch od 8:30 – 12:00 a 13:00 – 16:00, v utorok až do 18:00 na Ul. 17. novembra č. 13 (budova „starého internátu“, vchod od hlavnej cesty) a využite aj ďalšie z našich služieb.

(mam)

INZERCIA:

Mám pekné biele a ostré zuby, som citlivý a chápavý. Hľadám spoločníčku na potulkách rozprávkami. Vek asi 4 – 6 rokov, s podobnými vlastnosťami.
P. S. Chutné mláďatká nie sú prekážkou.
Zn. Vlk.
(Silvia Luxová)

Hľadám víly, ktoré by mi umožnili žiť v ľudskej podobe, bez drevených nôh a nosa.
P. S. Prijímam len seriózne ponuky. Telefonický kontakt v redakcii.
(XX)

Šípková Ruženka predá všetky ruže aj kolovrátky, aby zabránila svojej nešikovnosti a nepichla sa do prsta.
P. S. Bez volania nechytaj sa cudzej roboty.
(Andrea Kravecová)

Vymením košík dobrôt za košík plný kozmetiky.
Zn. Babka nemá zuby, ja chudnem.
(Júlia Šarišská)

Ponúkam svoje služby na separáciu drobného odpadu. Skúsenosti v tomto odbore mám dostatočne veľké. Prešla som sitom nejedného macošského kurzu. Platby za realizované služby vopred – mierou natrasenou.
Zn. Popoluška.
(Slávka Kolesárová)

Prenajmem pec v stračej nôžke. Len chutným detičkám.
Zn. Zadarmo a vždy.
(Andrea Škubová)

Predám starú mamu po záručnej lehote, s menšími poruchami zraku a sluchu, s kladným vzťahom k zvieratkám. Cena dohodou.
Zn. Chata pri lese.
(Zuzana Ficková)

Darujem šedivého vlka. Očkovaný, po čistokrvných rodičoch, bez PP. Dôvod – neplní si svoje povinnosti, nemá zuby.
Červená čiapočka.
(Lenka Gajdošová)

Svalnatý, silný chlap ponúka svoje služby v oblasti búracích prác a prenášania objemných vecí alebo v oblasti likvidácie stromov.
Zn. Stromy aj s koreňom.
(Jana Ščensná)

Hľadám rozprávkokamaráta pre rozprávkohry a rozprávkozábavy.
Zn. Iba z dreva.
(Jana Čopianová)

VÍTAME TÝCH, ČO ČÍTAJÚ (ODZADU)!

GALLERY ART

Julinka Huťová

Vladimíra Vnenčáková

Katarína Šutayová

Linda Horubová

Sebastián Malák

Zuzana Regitková

Michaela Maselková

Terézia Štieberová

Kristián Václavek

Výtvarné práce žiakov, ktoré sú súčasťou súťaže Písmenkový Prešov (ZŠ Nižná brána, Kežmarok, ZŠ Lúčna, Vranov n. T., ZŠ Lesnícka, Prešov, ZŠ Hanušovce n. T., ZŠ Kamenica n. C.).

Pozývame Vás
na
DEŇ DEKANA
PF PU
25. 10. 2006
ŠPORTOVÁ HALA
a
Pedagogická fakulta
DD
2006
mad